

Sygn. akt I C 1765/15 upr.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2016 r.

Sąd Rejonowy we Włocławku Wydział I Cywilny

Przewodniczący: SSR Monika Drzewiecka

Protokolant: st. sekr. sąd. Wioletta Rosołowska

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2016r. we Włocławku na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S.

przeciwko W. L.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego W. L. na rzecz powoda (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. kwotę 627,47 zł (sześćset dwadzieścia siedem złotych czterdzieści siedem groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 25 marca 2015r. do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. zasądza od pozwanego W. L. na rzecz powoda (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. kwotę 197,96 zł (sto dziewięćdziesiąt siedem złotych dziewięćdziesiąt sześć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) Sp. z o.o. w S. złożyła w dniu 25 marca 2015 roku w elektronicznym postępowaniu upominawczym pozew do Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny, w którym wniosła o zasądzenie od pozwanego W. L. kwoty 720,71 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz strony powodowej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, kosztów sądowych w kwocie 30 zł oraz kosztów prowizji od przelewu opłaty sądowej w kwocie 0,54 zł.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa wskazała, że wierzytelność dochodzona od pozwanego wynika z umowy pożyczki nr (...) zawartej w dniu 15 lipca 2014 r. za pośrednictwem upoważnionego przedstawiciela. Na mocy tej umowy przedstawiciel udzielający pożyczek w imieniu powoda przekazał osobiście, do rąk własnych pozwanego kwotę pożyczki w wysokości 500 zł. Zgodnie z treścią umowy pożyczki strony uzgodniły spłatę pożyczki w 19 ratach tygodniowych. Termin zapłaty ostatniej raty przypadał 25 listopada 2014r. Całkowita kwota do zapłaty wynikająca z umowy pożyczki wyniosła 798zł, na co składały się: kwota przekazana pozwanemu powiększona o wynikające z umowy oprocentowanie – 523,97zł, prowizja – 40 zł, koszt ustanowienia zabezpieczenia – 234,03 zł. Pozwany spłacił powodowi część pożyczki, która została zaksięgowana: na część odsetek w kwocie 0,44 zł, część należności głównej w kwocie 149,56 zł. Pomimo kilkukrotnego wezwania pozwanego do spłaty brakującej części pożyczki, pozwany nie uregulował swoich należności. Całkowita kwota do spłaty na dzień wniesienia pozwu wyniosła 720,71 zł na co składa się:

1. 648,44 zł pozostała do zapłaty część kwoty pożyczki wraz z opłatami związanymi z udzieleniem pożyczki na którą składają się: 515,20 zł kwota udzielonej pożyczki powiększona o oprocentowanie, 40 zł prowizja, 93,24 zł koszt ustanowienia zabezpieczenia;

2. kwota 36 zł tytułem kosztów pism i upomnień;

3. skapitalizowane odsetki umowne w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w kwocie 36,27 zł.

Ponadto powód wniósł o zasądzenie skapitalizowanych odsetek umownych na podstawie art. 482 § 1 k.c. Wskazał, że dochodzona wierzytelność jest bezsporna, gdyż pozwany do dnia dzisiejszego nie spłacił pożyczki w całości. Biorąc powyższe pod uwagę powód wniósł jak na wstępie.

Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie w dniu 26 marca 2015r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, od którego w dniu 23 kwietnia 2015r. pozwany złożył sprzeciw, wnosząc o przekazanie sprawy zgodnie z właściwością miejscową, z uwagi na brak możliwości zapoznania się z materiałem dowodnym w sprawie.

Postanowieniem z dnia 05 maja 2015r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie przekazał sprawę do rozpoznania do Sądu Rejonowego we Włocławku.

Na rozprawie w dniu 14 stycznia 2016r. pozwany nie stawiał się, nie złożył żadnych wniosków dowodowych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 lipca 2014r. pozwany W. L. zawarł umowę pożyczki z powodem (...) Spółką z o.o. z siedzibą w S., zgodnie z którą otrzymał do wypłaty kwotę 500 zł. Ponadto pozwany zobowiązał się zwrócić stronie powodowej na podstawie powyższej umowy całkowitą kwotę w wysokości 798zł, na którą składały się: 500 zł – kapitał, 23,97 zł – odsetki do spłaty; 40 zł – prowizja; 234,03zł – koszt ustanowienia zabezpieczenia, którego powstanie związane jest z udzieleniem pożyczki (298 zł – całkowity koszt pożyczki). Zgodnie z umową pożyczki okres pożyczki został ustalony na 133 dni. Pozwany zobowiązał się do spłaty pożyczki w 19 tygodniowych ratach po 42 zł każda z nich. Zgodnie z postanowieniami powyższej umowy pożyczki roczna stopa oprocentowania pożyczki wynosiła 16%.

Zgodnie z § 6 pkt 1 umowy pożyczki w przypadku nieterminowej spłaty pożyczki (...), na podstawie odrębnej umowy z Pożyczkodawcą lub pełnomocnictwa od Pożyczkodawcy i umowy z Pożyczkodawcą, na co Pożyczkobiorca wyraził zgodę i co przyjął do wiadomości, wysłał Pożyczkobiorcy wezwania do zapłaty. Pierwsze wezwanie nastąpiło za pośrednictwem przesyłki pocztowej po 23 dniach od terminu wymagalności i za jej sporządzenie i wysłanie (...) pobiera opłatę w wysokości 18 zł. Drugie wezwanie nastąpiło za pośrednictwem przesyłki pocztowej po 44 dniach od terminu wymagalności i za jej wysłanie (...) pobiera opłatę w wysokości 18,00 zł. W każdym przypadku pożyczkodawca lub (...) może poinformować Pożyczkobiorcę o konsekwencjach w przypadku dalszego braku spłaty zobowiązania w postaci przesłania danych osobowych pożyczkobiorcy w celu zamieszczenia ich w bazie niesolidnych dłużników, prowadzonej przez między innymi przez (...) S.A. z siedzibą w W..

Z kolei zgodnie z § 6 pkt 2 umowy pożyczki Pożyczkodawca lub (...) działając na podstawie odrębnej umowy lub pełnomocnictwa w imieniu i na rzecz Pożyczkodawcy, w przypadku zaległości Pożyczkobiorcy z zapłatą w terminie za okres płatności jest uprawniony do wypowiedzenia umowy pożyczki z terminem wypowiedzenia wynoszącym 7 dni, a tym samym skierowania sprawy na drogę postępowania sądowo – windykacyjnego.

Dowód: umowa pożyczki nr (...) z dnia 15.07.2014 r. – k. 31-32; upoważnienie – k. 34.

W tym samym dniu 12 lutego 2014r. pozwany W. L. zawarł za pośrednictwem upoważnionego przedstawiciela powoda (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. umowę dodatkową, będącą integralną częścią umowy pożyczki nr (...).

W § 2 tej umowy wskazano, że koszty zabezpieczenia związane z udzieleniem pożyczki powstają w związku ze sposobem zabezpieczenia umowy pożyczki – wystąpieniem i uzyskaniem przez spółkę od (...) S.A. z siedzibą w W. informacji gospodarczych o zobowiązaniach osoby fizycznej oraz uzyskaniem telefonicznej, mailowej lub pisemnej weryfikacji informacji dotyczących źródła i wysokości uzyskanego przez pożyczkobiorcę dochodu. Natomiast w § 3 strony umowy oświadczyły, że spłata należności wynikających z umowy pożyczki zawartej ze stroną powodową będzie

następowała wyłącznie gotówką za pośrednictwem przedstawiciela pożyczkodawcy tj. spółki (...) Sp. z o.o. w miejscu zamieszkania osoby fizycznej.

Dowód: umowa dodatkowa z dnia 15.07.2014 r. – k. 33; upoważnienie – k. 34

W dniu 24 sierpnia 2014r. pozwany dokonał wpłaty na rzecz powoda kwoty 50 zł, w dniu 20 lipca 2014r. kwoty 100 zł – tytułem spłaty pożyczki

Dowód: wydruk z systemu wpłat – k. 35.

Pismem z dnia 26 września 2014r. (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. wezwała pozwanego W. L. do zapłaty kwoty 290,81 zł, na którą składały się: 270,44zł – nieuregulowana w terminie rata pożyczki zgodnie z harmonogramem spłat; 2,37zł – odsetki umowne w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego tj. 16% od kwoty 270,44zł od dnia 28 sierpnia 2014 r. do dnia sporządzenia wezwania oraz dalsze odsetki umowne od dnia następującego po dniu sporządzenia wezwania do dnia faktycznej spłaty, naliczone na podstawie § 5 umowy pożyczki; 18 zł opłata za pisemne wezwanie naliczona na podstawie § 6 ust. 1 umowy pożyczki.

Dowód: wezwanie dłużnika do zapłaty z dnia 26.09.2014r. wraz z potwierdzeniem nadania – k. 36-37.

Pismem z dnia 20 października 2014r. (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. wezwała pozwanego W. L. do zapłaty kwoty 437,87 zł, na którą składały się: 396,44zł – nieuregulowane w terminie raty pożyczki zgodnie z harmonogramem spłat; 5,43 zł – odsetki umowne w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego tj. 12% od kwoty 396,44zł od dnia 28 sierpnia 2014r. do dnia sporządzenia wezwania oraz dalsze odsetki umowne od dnia następującego po dniu sporządzenia wezwania do dnia faktycznej spłaty, naliczone na podstawie § 5 umowy pożyczki; 18 zł – opłata za pierwsze pisemne wezwanie do zapłaty naliczona na podstawie § 6 ust. 1 umowy pożyczki oraz 18 zł – opłata za drugie pisemne wezwanie do zapłaty naliczona na podstawie § 6 ust. 2 umowy pożyczki.

Dowód: ostateczne wezwanie dłużnika do zapłaty z dnia 20.10.2014r. wraz z potwierdzeniem nadania – k. 38-39.

Sąd zważył, co następuje:

Niniejsza sprawa podlegała rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym. Powództwo zasługuje na uwzględnienie jedynie w części.

Ustalając stan faktyczny w sprawie Sąd oparł się na dowodach z dokumentów, które w toku postępowania sądowego nie były kwestionowane przez żadną ze stron, a ich prawdziwość i rzetelność nie budziły wątpliwości.

Podstawą prawną rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie stanowi przepis art. 720 k.c., który stanowi, że przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

W przedmiotowej sprawie strony zawarły umowę pożyczki w dniu 15 lipca 2014r., w której doprecyzowały wysokość pożyczki i sposób spłaty. Pozwany nie spłacił całości pożyczki w wyznaczonym terminie, więc stronie powodowej należy się zwrot niespłaconej części pożyczki. Stronie powodowej należy się również prowizja, odsetki oraz koszty wezwań do zapłaty.

Natomiast Sąd uznał, iż nie należy się stronie powodowej koszt ustanowienia zabezpieczenia w wysokości 234,03 zł, gdzie do spłaty pozostało 93,24 zł.

Zdaniem Sądu żądanie przez stronę powodową kosztów ustanowienia zabezpieczenia, którego powstanie związane jest z udzieleniem pożyczki, które wynosi połowę wartości kwoty pożyczki jest sprzeczne z postanowieniami przepisów

art. 385¹ k.c. Przepis § 1 wyżej wskazanego artykułu stanowi, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Norma prawna zawarta w przepisie kolejnego paragrafu stanowi, że jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Z kolei przepis art. 385¹ § 3 k.c. stanowi, że nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Natomiast przepis kolejnego paragrafu stanowi, że ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Zgodnie z przepisem art. 385² k.c. oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny.

W ocenie Sądu zapis dotyczący kosztów ustanowienia zabezpieczenia, którego powstanie związane jest z udzieleniem pożyczki zmierza do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych. Zgodnie z przepisem art. 359 § 2¹ k.c., maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne). Sąd nie stracił z pola widzenia faktu, iż strona powodowa naliczyła pozwanej odsetki maksymalne, które Sąd zasądził. Tym samym przedmiotowa opłata w oderwaniu od kosztów samej usługi, stawałaby się ukrytą opłatą, bądź też ukrytymi, wyższymi niż maksymalne, odsetkami od sumy pożyczonego kapitału. Postanowienie takie, jako zmierzające do obejścia prawa byłoby nieważne na mocy przepisu art. 58 § 1 k.c.

Nadto w ocenie Sądu zapis w umowie pożyczki o kosztach ustanowienia zabezpieczenia, którego powstanie związane jest z udzieleniem pożyczki jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Zgodnie z art. 5 k.c. nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

Nadto Sąd nie zaprzecza, że stronie powodowej przysługują koszty związane z udzieleniem pożyczki i te koszty będą mogły być od pozwanego przez stronę powodową egzekwowane. Kosztami tymi są koszt prowizji i koszty wezwań do zapłaty, które zostały zasądzone od pozwanego na rzecz strony powodowej.

W tym miejscu należy wskazać, iż strona powodowa reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika nie wykazała jakichkolwiek dowodów w jakiej wysokości poniosła koszty ustanowienia zabezpieczenia związanego z udzieleniem pożyczki pozwanej. Przedłożona faktura za usługi świadczone przez Biuro (...) S.A. z siedzibą w W. jest fakturą za opłatę ryczałtową - nie wiadomo sprawdzenia wiarygodności kredytowej jak wielu osób dotyczy.

Ustalając stan faktyczny, Sąd miał na względzie regulację przepisu art. 6 k.c., zgodnie z którą ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne (ciężar dowodu), a nadto przepisu art. 3 k.p.c., wedle którego strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dokonywać czynności procesowych zgodnie z dobrymi obyczajami, dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody. Rzeczą Sądu nie jest zatem zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.).

Wobec powyższego, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 627,47 zł, która stanowi różnicę pomiędzy żądaniem pozwu, a oddalonym przez Sąd żądaniem zasądzenia kosztów ustanowienia zabezpieczenia, których powstanie związane jest z udzieleniem pożyczki; w pozostałej części Sąd powództwo oddalił.

Orzeczenie o odsetkach uzasadnia przepis art. 482 § 1 k.c. Stanowi on bowiem, że od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy. W przedmiotowej sprawie strona powodowa wniosła o zasądzenie odsetek ustawowych od skapitalizowanych odsetek umownych, bowiem skapitalizowała odsetki umowne w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP liczone od dnia wymagalności poszczególnych rat do dnia poprzedzającego żądanie pozwu.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 100 zdanie pierwsze k.p.c., który stanowi, iż w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone.

W przedmiotowej sprawie strona powodowa utrzymała się ze swoim roszczeniem w 73,12%. Na koszty procesu złożyły się opłata sądowa w kwocie 30 zł, opłata skarbową w kwocie 17 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 180 zł zgodnie z § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Strona powodowa poniosła koszty procesu w łącznej wysokości 227,54 zł. W związku z tym, iż strona powodowa wygrała sprawę w 87% Sąd zasądził na rzecz strony powodowej od pozwanego 87% łącznej sumy kosztów procesu jakie poniosła, czyli kwotę 197,96 zł.